

Odpady v obci: kreativita nebo jen administrativa?

Odpadové hospodářství obce zahrnuje široké spektrum činností. Samotné zavedení systému, resp. nastavení optimálních podmínek pro všechny zainteresované strany, udržení tohoto stavu v různě ekonomicky zdatných obdobích, a to vše v závislosti na měnící se legislativě je složitý proces.

Odpadové hospodářství je nekončící příběh, závislý na mnohých aspektech, které se musí neustále sledovat, vyhodnocovat, přizpůsobovat a k tomu je potřeba znalostí referentů a osvědčenosti představitelů místních samospráv.

Pravděpodobně není obec, která by byla na začátku se zaváděním systému. Ve většině obcí se odpady vyváží, barevné kontejnery jsou rozmístěny, občan platí, obec má uzavřenou smlouvu se svozovou společností. Tak proč toto téma dále řešit? Pojďme se projít jednotlivými činnostmi samospráv na úseku nakládání s odpady, propojit si praxi s legislativou a být v ob-
raze.

CO VŠECHNO OBNAŠÍ ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ OBCE?

Kdo si představuje pod pojmem odpadové hospodářství obce vybírání poplatků od občanů, vedení evidencí, vyplňování výkazů, nemýlí se, nicméně je to jen část pracovní náplně referentů. Hlavní činností samospráv je nastavení a rozvíjení systému a zároveň kontrola jeho dodržování. Legislativa nastaví povinnosti a obec tyto povinnosti přenesla na místní podmínky.

V praxi to znamená, že nastavení fungujícího systému odpadového hospodářství závisí na možnostech dané obce. Nejde

zde pouze o finanční stránku, ale je třeba zohlednit i geomorfologii dané lokality, klimatické podmínky, konkurenční prostředí svozových firem a další hlediska ovlivňující možnosti rozvoje a uplatnění kreativity místních samospráv, jako je vlastnictví pozemků, umístění inženýrských sítí, zastavěnost území apod.

Příkladem může být umístění podzemních kontejnerů. Tento způsob sběru je elegantním řešením sběrných míst nejenom v historických částech měst, větší objem nádob umožňuje snížit frekvenci vývozu a nezatěžovat tak lokality svozovou technikou. Našli bychom i další výhody, nicméně realizace stavby není tak jednoduchá jako myšlenka. Samotné realizaci předchází mnoho měsíců příprav. Hledáním vhodného obecního pozemku přístupného svozové technice, který je v souladu s regulativy územního plánu, to začíná. Záměr je potřeba projednat se správcem veřejné zeleně a správcem komunikací a následně najít shodu se zájmy státní správy, např. na úseku ochrany přírody a dopravního úřadu. Častým problémem je uložení inženýrských sítí v zastavěném území města. Nejsou-li k dispozici další lokality, pak se samotná realizace neobejde bez přeložek sítí a již tak nemalé investice se rapidně navýší.

ADMINISTRATIVA NEBO PRÁCE V TERÉNU?

Správná odpověď je obojí, ruku v ruce. Současná legislativa umožňuje obcím např. zapojit do systému obce původce produkující odpad podobný komunálnímu odpadu, stanovit komunitní kompostování, zvolit způsob zpoplatnění komunálního odpadu, provádět kontroly a ukládat pokuty, ale stejně tak ukládá obcím i povinnosti. Obec, jako každý jiný původce, musí vést průběžnou evidenci a ohlašovat odpady do ISPOP, shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií, označovat odpady atd. Obec jako samosprávný celek musí však plnit i další povinnosti na svém území, např. stanovit obecně závaznou vyhláškou systém nakládání s odpady, zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými osobami, vč. zajištění míst pro oddělené soustředování nebezpečných odpadů, papíru, plasty, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů (od 1. ledna 2020 přibudou i jedlé oleje), dále pak musí zpracovávat plán odpadového hospodářství a každoročně jej vyhodnocovat.

Na jednoho úředníka příliš moc práv a povinností. V malých obcích, překvapivě i ve středních obcích, je tato agenda kumulovaná se správou městského mobiliáře, správou zeleně a dalšími činnostmi. Rozvíjet odpadové hospodářství v obci, kontrolovat nastavený systém, monitorovat a zajišťovat úklid černých skládek, kontrolovat podnikatelské subjekty, zda nezneužívají systém obce a zároveň plnit administrativní úkony, jakým je vedení průběžné evidence, kontrola fakturačních podkladů, vyplňování výkazu pro ČSÚ, EKO-KOM apod. ▶

Odpadové hospodářství obce

ve vazbě na nový zákon o odpadech a přelomové změny, které přinese

Seminář je akreditován

pro úředníky samosprávných celků, veřejné správy a samosprávy.

Termíny konání: 5.6.2019 | 6.6.2019 | 10.9.2019 | 11.9.2019 | 2.10.2019 | 3.10.2019 | 15.10.2019 | 16.10.2019 | 17.10.2019

www.inisoft.cz/skoleni

Nastavení fungujícího systému odpadového hospodářství závisí na možnostech dané obce

a v neposlední míře připravovat kvalitní osvětu je nemyslitelné.

Nedostatek fundovaných lidí může být i příčinou neekonomicky a často nekonceptně nastavených systémů, včetně neaktuálních dokumentů, např. obecně závazných vyhlášek, které nereflakují novou legislativu a skutečný stav odpadového hospodářství v obci, stejně tak jako chybné vedení průběžné evidencí.

UMÍME SPRÁVNĚ EVIDOVAT ODPADY?

Nejčastější chyby v evidenci bývají při nerozlišování vzniku odpadu z činnosti, např. při výkopových pracích, při údržbě zeleně, při úklidu černých skládek. V praxi je běžné, že tyto činnosti jsou realizovány společnostmi ve vlastnictví obcí, např. technickými službami. I dnes se setkáváme s případy, kdy jsou bioodpad ze zeleně, zemina z výkopů, odpad z černých skládek apod. evidovány nesprávně na IČP provozu technických služeb, namísto kódu obce s rozšířenou působností.

V případě, že odpady z činnosti vzniknou přímo obci jako původci, lze pro zjednodušení evidovat tyto odpady pod IČP obce.

Další nepřesnosti vznikají při evidenci odpadu z tzv. školního sběru. Školská zaří-

zení, jako samostatné subjekty s IČO, jsou v očích zákona původci odpadů a musí vést průběžnou evidenci o odpadech a odpady předávat oprávněným osobám. Pokud obec podporuje školní sběr odpadu a množství vyseparovaného odpadu uvádí v evidenci jako vlastní odpad a uvádí jej tak i ve výkazu pro EKO-KOM, musí mít toto místo pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu zahrnuto do obecního systému. Další podmínkou je uzavření smluvního vztahu mezi obcí a školou. Pokud nebudou tyto dvě podmínky splněny, pak je původcem odpadu škola a množství odpadu nelze tak uvádět pod vlastní produkci obce.

Správné uvědomění si toku odpadů a pravidelná kontrola podkladů pro vydání faktur, tedy vzájemná komunikace mezi oprávněnými osobami a obcí usnadní podávání ročního hlášení a zabrání zadání chybných údajů, které mohou mít často i finanční provázanost.

KOMUNIKACE JE PŘEDPOKLAD ÚSPĚCHU

Umí komunikovat navzájem občan a obec, oprávněná osoba a obec, kolektivní systémy a obec, stát a obec? Ať už chceme nebo ne, obec je prostředníkem, který koordinuje, řídí, nastavuje systém a v konečném

důsledku zodpovídá za jeho výsledek. Úspěšnost celého odpadového hospodářství stojí na schopném a vzdělaném úředníkovi, který má podporu svého vedení. Dostatečné personální obsazení umožňuje soustředit se na osvětu vůči občanům, tedy na komunikaci napříč všemi zájmovými skupinami.

Poslední dobou stále častěji voláme po chytrých městech = smart cities, konceptu, který využívá digitální, informační a komunikační technologie pro zvýšení kvality života ve městech a obcích. Voláme po efektivním využívání stávajících a hledání nových zdrojů, snižování spotřeby energií, eliminaci zátěží životního prostředí, optimalizaci dopravy a sdílení dat pro veřejné účely. „Chytře“ nakládat i s odpady je tedy nasnadě.

Vzhledem k počtu zainteresovaných stran je dosažení ideálního stavu téměř nemožné, ale neklesejme na mysli, zlepšování je cesta. Propojíme znalosti z praxe i z legislativy a pomůžeme vám jít rychleji.

Na základě častých dotazů v oblasti odpadového hospodářství ze stran pracovníků obecních úřadů, a to nejen k ohlašování, jsme vytvořili akreditovaný program na téma **Odpadové hospodářství obce – zákonné povinnosti nejen ve vztahu k průběžné evidenci odpadů**. Jeho cílem je i malé a střední obce naučit, jak správně evidovat odpady vzniklé nejen občanům, ale i při činnostech obcí, resp. jejich technických služeb, např. při údržbě zeleně, úklidu černých skládek, úklidu veřejných prostranství, výkopových pracích apod. Poradíme, jak správně nastavit obecně závaznou vyhlášku obce o systému nakládání s odpady a provázat ji se službami nabízenými oprávněnými osobami. Vysvětlíme problematiku biologicky rozložitelných odpadů, předcházení vzniku odpadu, rozdíl mezi komunitním kompostováním a kompostárnou. Porovnáme povinnosti vyplývající ze stávající legislativy s chystanými změnami v návaznosti na schválené směrnice Evropského parlamentu, tzv. balíček k oběhovému hospodářství, v souvislosti k nastaveným cílům odpadového hospodářství.

Od dubna 2019 ho pořádáme napříč Českou republikou, celkem v jedenácti krajích, více naleznete na webových stránkách www.inisoft.cz/skoleni.

Ing. JITKA LOCHOVSKÁ,
INISOFT s. r. o.

Web časopisu Odpady na adrese odpady-online.cz

- denně nové zprávy
- videodebaty na aktuální témata
- kalendář akcí